

עמ"ת 2312/09/17 - יעקב דהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 2312-09-17 דהן(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 312341/2017

בפני
העורר
נגד
המשיבה
כבוד השופט ישראל פבלו אקסלרד
יעקב דהן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד בנימין גריקו
מדינת ישראל תביעות נגב באמצעות עו"ד אסיף גיל

החלטה

לפניי ערר על החלטות בית משפט השלום בבאר שבע בבקשת המשיבה אשר הוגשה בתיק מ"ת

17-07-48366, להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ההחלטות אליהן מכוון הערר: החלטה מיום 30/7/17 - ניתנה על ידי כב' השופטת הבכירה ש' שטרית בה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר; החלטה מיום 22/8/17 - ניתנה על ידי כב' השופט בן טולילה, לאחר שהתקבל תסקיר מעצר בעניינו של העורר, במסגרתה הורה בית משפט קמא הנכבד על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים.

כתב האישום

1. כתב האישום מייחס לעורר עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, התפרצות למקום מגורים וגניבה. נטען, כי ביום 9/7/17 בסמוך לשעה 11:00 קשר העורר קשר עם ישראל מנטוזה (להלן: "ישראל"), אשר גם כנגדו הוגש כתב אישום באותה הפרשה, כדי להתפרץ לביתה של המתלוננת. נטען, כי העורר נפגש עם ישראל שאמר לו, לעורר, שאפשר להתפרץ לדירה כי יש לו, לישראל, מפתח אותו קיבל מהמתלוננת וטרם השיב לה אותו. נטען, כי השניים הגיעו אל הדירה והתפרצו אליה בצוותא כאשר ישראל פותח את דלת הדירה באמצעות המפתח והעורר ממתין בחוץ ומתצפת. באותו המעמד, גנבו השניים רכוש רב, תכשיטים שונים ושעונים, בשווי ₪ 30,000 לערך, אותו נטלו ממגירות בחדר השינה.

נטען, כי העורר הוא שלקח את הרכוש, וכי הוא הבטיח לישראל, שיתחלק עמו בכסף לאחר שימכור אותו.

החלטה בית משפט קמא מיום 30/7/17 - ראיות לכאורה

2. לאחר ששמע בית משפט קמא הנכבד את טענות הצדדים לעניין הראיות, קבע כי קיימות ראיות לכאורה מבוססות היטב. נקבע כי התשתית הראייתית הנה עדותו של ישראל אשר הייתה מלאה, מפורטת, סדורה,

עמוד 1

הגיונית וברורה. נקבע, כי היו בעדות פרטים מוכמנים. לשאלת הצורך בחיזוק בשלב הזה, לאור היותה של עדות ישראל בבחינת עדות שותף לעבירה, ציין בית משפט קמא הנכבד כי הנושא יידון במסגרת התיק העיקרי וכי מכל מקום, קיים חיזוק בדמות הודאתו של ישראל בפני המתלוננת, בטרם נעצר, ובהודעות ששלח ישראל למתלוננת לפני המעצר, בהן הוא קושר באופן מובהק את העורר לעבירות המיוחסות לו. בית משפט קמא גם ציין שיש להביא בחשבון את שקריו של העורר ואת העובדה שהוא לא מסר כל אליבי לגבי מועד ההתפרצות. כן קבע בית המשפט, כי אין כל מניע מצדו של ישראל להפיל את העורר וכי העורר פטר את עצמו בטענה כי ישראל הוא "פסיכופת" (יצוין כי אכן ישראל סובל מבעיות נפשיות ומבעיות אישיות).

החלטת בית משפט קמא מיום 22/8/17 - אי קבלת המלצות התסקיר ומעצר עד תום ההליכים

3. בעניינו של העורר הוגש תסקיר מעצר, אשר סוקר את הרקע האישי והמשפחתי שלו. שירות המבחן מתייחס לעברו הפלילי של העורר בעבירות רכוש, סמים ואלימות כמו גם למאסריו ולהתמכרותו ובחירתו לחברה שולית. נרשם כי לאחרונה, בשנת 2016, עבר טיפול גמילה ב"רטורנו", בהצלחה. צוין, כי העורר נעצר בתיק זה יום לפני תום תקופת מבחן. באשר למעצר מתייחס שירות המבחן לחששו של העורר כי המשך המעצר עלול להביא לנסיגה אצלו, בשל החשיפה והפיתוי לסמים המצויים בין כותלי הכלא, בעוד הוא עושה מאמצים גדולים להימנע משימוש כדי לא לאבד את הקשר עם בת זוגו וילדיו. קצין המבחן מצא, כי קיימת רמת סיכון להתנהגות פורצת גבולות, שניתן לצמצמה באמצעות חלופה סמכותית ומציבת גבולות, תוך המשך הליך טיפולי ביחידה לטיפול בהתמכרויות בירוחם. שירות המבחן מדגיש כי קיים פוטנציאל לשיקום ורצון אמיתי של העורר לערוך שינוי בחייו. קצין המבחן גם בא למסקנה, לאחר שבחן את המפקחות שהוצעו, בת הזוג של העורר ואמה, כי המדובר בערבות רציניות המודעות לנדרש מהן, המנהלות אורח חיים תקין, אשר לא יעמידו את עצמן בסכנה להסתבך עם רשויות החוק. בת הזוג אף ציינה כי אם יפר העורר תנאים, היא גם תפסיק עמו את הקשר הזוגי. לאור האמור ונכח המחירים שעלול העורר לשלם אם יפר תנאי שחרור, בא קצין המבחן למסקנה שיש לשקול שחרור לחלופה המוצעת, תוך המלצה להוסיף ערב מפקח נוסף ומתן צו פיקוח מעצר.

4. בהחלטתו מיום 22/8/17 חזר כב' השופט בן טולילה על הקביעה בדבר מסוכנותו הגבוהה של העורר, נוכח עברו הפלילי והעובדה כי ביצע את המיוחס לו כאשר תלוי ועומד בעניינו צו מבחן. לעניין החלופה, קבע בית משפט קמא הנכבד, כי לא די בה כדי לצמצם את מסוכנותו של המשיב, שכן היא מחזירה את המבקש לביתו ולסביבתו הטבעית, בת הזוג הציגה עמדות מגוננות באמרה כי העורר לא ביצע את המיוחס לו וכי עשויה היא לשמש עדת הגנה, היא היתה בת הזוג בעשור האחרון ולא היתה גורם מציב גבולות, וכן כי אמה של בת הזוג עובדת ולא תוכל לשמש ערבה לאורך זמן. בית המשפט התרשם כי הערבות לא תוכלנה לשמש גורם אסרטיבי עבור העורר וכי לא די בהתקשרות למשטרה במקרה של הפרה. בית המשפט קבע, כי שירות המבחן נתן את כובד המשקל להליך הטיפולי שאותו עבר העורר טרם מעצרו וכי עצם העובדה שהסתבך, מצביעה על כך שההליך לא היה מוצלח.

טענות העורר

להלן, בתמצית, טענות העורר בהודעת הערר ובדיון:

א. טעה בית משפט קמא בקבעו כי קיימות ראיות לכאורה מבוססות היטב. התשתית הראייתית מבוססת רק על הודעתו של השותף לעבירה, ישראל. טעה בית המשפט בקבעו כי גרסתו של ישראל הייתה סדורה, הגיונית וברורה. נטען כי קיימות סתירות מהותיות בין הגרסה שמסר ישראל במשטרה לבין זו העולה מראיות אחרות בתיק החקירה (בפגישה עם המתלוננת והעורר, ובשיחת הטלפון בין ישראל והמתלוננת, ובעימות בין ישראל לעורר).

ב. קיים חוסר היגיון בעדותו של ישראל. אם הוא החזיק את המפתח לדירת המתלוננת, מודע היה זקוק לעורר כשותף?

ג. קביעת בית המשפט, כי ישראל ידע פרטים מוכמנים אינה נכונה, שכן ישראל גר בתוך ביתה של המתלוננת והוא מבקר שם לעיתים קרובות, ולפני שנפתחה החקירה ישראל שוחח עם המתלוננת וקבל ממנה את כל הפרטים לגבי ההתפרצות ולגבי הרכוש שנגנב. על כן, אין אלו פרטים מוכמנים.

ד. גם אם העורר לא מסר בחקירה בחלק מהנושאים פרטים מלאים, הוא לא שיקר בחקירה, כקביעת בית משפט קמא.

ה. עדות שותף לעבירה טעונה תוספת של חיזוק, והוא אינו קיים. בנוסף, המשיבה עצמה טענה כי בשלב הזה אין דבר לחיזוק גרסתו של ישראל וכי בשלב הזה אין צורך בכך. לגבי קביעת בית משפט קמא בדבר היות הפללתו של ישראל את העורר לפני פתיחת החקירה בבחינת דבר לחיזוק, נטען כי ההיפך הוא הנכון, שכן גרסה מוקדמת זו אינה תואמת את הגרסה שמסר ישראל במשטרה.

ו. קיימת מחלוקת פוסקים בבית המשפט העליון בדבר הצורך להצביע על תוספת של חיזוק, בשלב של דיון בקיומן של ראיות לכאורה במסגרת בקשה למעצר עד תום ההליכים.

ז. עדות שותף לעבירה כוללת, בהגדרה, מניע. על כן, לא נכונה הקביעה כי לא היה לישראל מניע להפללתו של העורר.

ח. טעה בית משפט קמא משקבע כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות ברמה גבוהה וזאת לאור עוצמת הראיות הלכאוריות הקיימות בתיק. אם תתקבל טענת הכרסום, הרי יש בדבר כדי להשפיע על עילת המעצר.

ט. לעניין הערבות: לא היה מקום לפסול את בת הזוג: היא והעורר אינם מתגוררים יחד מזה תקופה ארוכה, וגם אם היא אינה חלופה מיטבית, אין לפסול אותה לחלוטין בעוד ששירות המבחן התרשם באופן חיובי ממנה.

טענות המשיבה

5. להלן, בתמצית, טענות המשיבה כפי שהועלו בדיון:

א. לעניין הדרישה לתוספת ראייתית לחיזוק - העמדה שהביעה המדינה באותו המקרה אליו מפנה ב"כ העורר נגעה למקרה הספציפי, שם מדובר היה בעד משנה יחיד, מקום בו נדרש סיוע ולא תוספת של חיזוק.

ב. בכל מקרה, קיים חיזוק בשלוש: המתלוננת פגשה את העורר וישראל השותף וזה האחרון הטיח בעורר כי היה שותפו; שיחת הטלפון של ישראל עם המתלוננת בה אמר ישראל כי מי שביצע עמו את ההתפרצות הוא העורר; תכתובת מסרונים בין ישראל למתלוננת. אלה מהווים נדבך מאמת ודי בכך ואין חובה כי תהיה זו ראייה חיצונית.

ג. מוסכם כי ישנם אי דיוקים בגרסאות השותף ישראל, אך נטען שאין בהם כדי לכרסם. נטען שליבת הגרסה של ישראל הייתה זהה.

ד. לשאלת בית המשפט לגבי הסיבה לכך שלא בוצעה פעולת איכון של הטלפון של העורר ניתנה תשובה כי הסיבה לא ידועה לב"כ המשיבה.

ה. לגבי החלופה המוצעת נטען שאין להורות על חזרתו של המשיב לעיר מגוריו, שכן בת הזוג מגוננת וכי יכול להיות שהיא תהיה עדת הגנה, וכי שתי הערבות האחרות אינן מתאימות, בין היתר לאור עברו הפלילי של העורר.

ו. עצם ביצוע העבירות נשוא תיק זה מצביע על כך שההליך השיקומי בו היה נתון העורר "לא נחל הצלחה כל כך גדולה".

דיון והכרעה

6. זהו מקרה בו ראוי, לטעמי, להתערב בהחלטותיהם של שופטי בית משפט קמא הנכבדים. דעתי שונה מדעתם, הן לעניין עצמת הראיות וכתוצאה מכך, גם לעניין ההתייחסות להמלצות קצין המבחן ושחרורו של המשיב לחלופה המוצעת.

7. אינני סבור, כי ניתן לומר שהראיות בתיק החקירה הן מבוססות היטב. כזכור, המקור היחיד לראיות הוא השותף, ישראל. בית המשפט קמא מצא כי עדותו של ישראל היתה מלאה, מפורטת, סדורה, הגיונית וברורה. יתכן כי כך היו פני הדברים, אילו לא היו בתיק החקירה ראיות נוספות, בדמות הקלטת השיחה של ישראל עם המתלוננת והעימות בין העורר לישראל. ב"כ המשיבה לא הכחיש קיומן של סתירות בין הגרסאות השונות שמסר ישראל, אך טען כי המדובר הוא בעניינים שוליים וכי גרעין הגרסה הנו תואם. אינני מסכים לכך.

לשאלה מתי נקשר הקשר מסר ישראל בהודעתו ובשיחה עם המתלוננת כי היה זה ביום ראשון בביטוח הלאומי ואילו בהמשך ההודעה הוא מסר כי היה זה ביום שבת בקיוסק של צוציק; לגבי השאלה איך ידע שהמתלוננת

אינה בבית הוא מסר בהודעה כי דפק בדלת, בעימות הוא מסר כי העורר אמר לו, ובשיחת הטלפון אמר כי העורר תצפת על הבית; לגבי השאלה מי יזם את הרעיון לפרוץ לדירה מסר ישראל בהודעתו במשטרה כי היה זה רעיון שלו ואילו למתלוננת הוא אמר בשיחה כי העורר הציע זאת; לגבי נסיבות הימצאות מפתח הדירה בידו מסר ישראל בהודעה במשטרה כי לקח אותו מאדן החלון, ואילו בעימות הוא מסר כי המתלוננת נתנה לו את המפתח.

בנסיבות בהן אין כל ראייה חיצונית לגרסת השותף ישראל למעורבות של העורר בהתפרצות, לא ניתן לומר, לטעמי, כי המדובר בסתירות לגבי נושאים בלתי חשובים. חוסר ההתאמה הוא בשאלות מרכזיות בעבירות הקשר וההתפרצות, ויש בכך כדי להחליש את עצמתן של הראיות לכאורה, במידה כזאת אשר יש ליתן לה משקל ראוי, בבואי לשקול את שחרורו של העורר לחלופה.

8. כאמור, קיימת מחלוקת בין הצדדים באשר לשאלה האם על המשיבה להצביע, בשלב הזה של הדיון בקיומן של ראיות לכאורה, על קיומו של חיזוק לעדות השותף. נראה כי קיימת מחלוקת פוסקים, כפי שהצביעו עליה הצדדים.

מוכן אני ליטול כהנחת בסיס כי אין צורך בהצבעה על קיומו של חיזוק בשלב הזה. יחד עם זאת, העובדה כי אין, ולו ראייה אחת חיצונית, לראיות שמקורן בגרסת ישראל, יחד עם הכרסום הקיים בגרסה זו בנקודות בעלות חשיבות, מסקנתי היא כי עצמת הראיות מחייבת התייחסות שונה לנתונים הנוגעים לאפשרות שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שהוצעה. במילים אחרות, נקודת המוצא בבחינת חלופת המעצר תהיה שונה מזו אשר שימשה את בית המשפט, בבואו להביא בחשבון בעניין זה את עצמת הראיות.

9. מעבר לצורך אציין כי גם אם הייתי מוכן לראות בשיחה של ישראל עם המתלוננת ובחילופי המסרונים עמה משום חיזוק, למרות שמקורן של אותו החיזוק הוא בראיה היחידה הקיימת, שהיא גרסת ישראל השותף, הרי נוכח "חולשתו של החיזוק", ספק אם היה בו כדי לענות, בשלב הזה, על דרישת החיזוק לעדות.

10. בית משפט קמא קבע בהחלטה לעניין עצמתן של הראיות, כי ידיעתו של ישראל על פרטים מוכמנים, מחזקת את אמינות הודעתו. בכל הכבוד, נראה כי בית משפט קמא נתפס לטעות בעניין זה: מתיק החקירה עולה, כי ישראל היה בן בית אצל המתלוננת ואף גר שם. ישראל בעצמו טען בחקירה כי הוא חי אצל המתלוננת בבית, ויודע היכן כל דבר נמצא. ישראל ידע אפילו באיזו מגירה בדיוק תימצא שקית בה יוכל להשתמש כדי לאסוף את הפריטים שנגנבו. לא רק זאת, אלא שבשיחת הטלפון שהתנהלה בין ישראל למתלוננת היא מסרה לו פרטים לגבי ההתפרצות והגניבה. אם כן, אין המדובר הוא בפרטים מוכמנים וממילא אין למצוא בכך חיזוק כלשהו לגרסת השותף ישראל.

11. טען ב"כ העורר כי יש ליישם את "מקבילית הכוחות" בין עצמתן של הראיות לבין עצמתה של עילת המעצר. אכן, יש בעצמתן של הראיות כדי להשפיע על נטייתו של בית המשפט להורות על שחרורו של נאשם לחלופה כזאת או אחרת, וממילא יש לכך גם משקל לעניין התאמת החלופה. נקודת המוצא של בית משפט קמא הנכבד, בבואו להחליט אם לשחרר את העורר לחלופה המוצעת הייתה כי קיימות ראיות

בעלות עוצמה, שנמצא להן חיזוק, נגד העורר. לאור הדברים דלעיל, נקודת המוצא שלי תהא עתה שונה, והדברים יפורטו בהמשך.

12. לכך יש להוסיף כי מסיבות שלא ידועות, לא מצאה המשטרה לנכון לתמוך ראיותיה בפעולת איכון בהתייחס לטלפון של העורר. לא מן הנמנע שיהיה בתוצאות של פעולה כזאת כדי להצביע, לכאן או לכאן, לגבי מעורבותו של העורר במעשים שבכתב האישום. מתיק החקירה עולה כי המשטרה ניסתה לבדוק מצלמות במקומות רלוונטיים והדבר לא עלה בידה, מסיבות כאלה או אחרות, אך לא ברור אם נבדקו כל האפשרויות בעניין זה. העורר בעצמו ביקש מבית משפט קמא, בין היתר, לקבל תוצרי מצלמות אבטחה של הביטוח הלאומי, באשר לפי אחת מגרסותיו, ישראל נפגש עם העורר שם. גם בכך יש כדי להשליך, במידת מה, על עצמתן של הראיות, אשר כולן מקורן בישראל השותף.

13. שירות המבחן מצא את בת הזוג של העורר ואת אמה, כחלופות רציניות, המודעות לנדרש מהן, נורמטיביות, אשר לא יסתבכו עם החוק. על כן, המליץ על שחרור העורר בפיקוח, תוך הוספת ערב מפקח נוסף. בית משפט קמא מצא, כי בת הזוג גילתה גישה מגוננת בחקירתה בבית המשפט וכי שתי הערבות אינן אסרטיביות במידה הנדרשת, וכן כי בת הזוג לא מנעה את הסתבכותו של המשיב למרות שגרו יחד וכי היא עשויה לשמש עדת הגנה.

אכן, בת הזוג, אנט, נשאלה מה היא חושבת על המעשים המיוחסים לעורר והיא השיבה, כי הוא לא עשה זאת. לגבי הטענה שהעורר וישראל נפגשו אצל צוציק טענה כי היא נזכרה שהיתה עם העורר בחנות הגלידה. כל אלה אינם לזכותה של אנט כערבה. יחד עם זאת, כפי שהודגש לעיל, נקודת המוצא עתה שונה. בנסיבות אלו, גם אם הערבות אינן מיטביות ובית משפט קמא קיבל רושם שונה מאוד מזה של קצין המבחן, תיטה עתה הכף לזכותו של המשיב כך שניתן לאמץ את המלצת שירות המבחן והתרשמותו החיובית מן הערבות.

14. אינני מתעלם מעברו הפלילי של העורר, שהנו מכביד ובעל משמעות רבה לחובתו. יחד עם זאת, כאשר ברקע ראיות ממקור אחד בלבד שקיים בהן כרסום בעל משמעות בנסיבות העניין, נוכח המצב הראייתי בשלב הזה, ובהינתן העובדה שהעורר מצוי בעיצומו של תהליך שיקום אשר צלח עד כה, וכן נוכח חששו של העורר כי ייחשף לסמים במהלך מעצר ארוך, סבור אני שאין לחשוף את העורר לסיכון כי תהליך שיקום ארוך וקשה, ירד לטמיון בשל מעצר עד תום ההליכים. בל נשכח כי מעצר אינו מקדמה לעונש ואם יסתבר כי העורר ביצע את העבירות המיוחסות לו, וודאי ייענש על פי הדין.

15. אשר על כן, במכלול הנסיבות, אני מורה על קבלת הערר ועל שחרורו של העורר בתנאים הבאים:

א. מעצר בית בביתה של בת הזוג ברחוב אלקהיל 509/32 בעיר ירוחם.

ב. המשיב יהיה בפיקוח של אחד מן הערבים אשר פרטיהם כדלקמן:

אוחנה אנט ת.ז. 34395467 טל 054-9851511; אוחנה מרים ת.ז. 68264985 טל

050-4395232; אלבז אביבית ת.ז. 61996799 טל 054-6434252 וזאת במשך כל

שעות היממה.

ג. המשיב יחתום על התחייבות עצמית בסך 20,000 ₪ וכל אחת מן הערבות יחתום על ערבות בסך 20,000 ₪.

ד. יופקד בקופת בית המשפט סכום של 7,000 ₪.

ה. אני מתיר למשיב לצאת ממעצר הבית אך ורק לצורך דיונים בביהמ"ש, פגישות במשרדו של בא כוחו, פגישות בשירות המבחן וטיפולים רפואיים, והכל על פי הזמנות מראש ובכתב בהם יהיה מצויד המשיב בעת שיצא מהבית ובלבד שבכל יציאה כזו ילווה המשיב ע"י מי מן הערבים. הודעה על היציאה תימסר למשטרת ישראל.

ו. המשיב יהיה בפיקוח מעצרים של שירות המבחן, וזאת למשך 12 חודשים מהיום. אני מזהיר את המשיב כי עליו לשתף פעולה עם שירות המבחן וכי אי שיתוף פעולה, כאמור, יהווה הפרה של תנאי מתנאי השחרור.

ז. אם לא ימלא המשיב אחר תנאי השחרור, יש להביאו בפני שופט לא יאוחר מ- 8/9/17 בשעה 12:00.

ניתנה היום, ט"ז אלול תשע"ז, 07 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.